

1

COVID-19 – EPIDEMIOLOGISCH BULLETIN VAN 10 JUNI 2021

Sciensano, het Belgisch instituut voor gezondheid, analyseert, als onderdeel van haar surveillanceopdracht, de COVID-19-gegevens die worden verzameld door een netwerk van partners. Deze gegevens per dag kunnen eveneens gevonden worden op het <u>interactieve dashboard Epistat</u> en in de <u>open data</u>. De gegevens worden dagelijks geüpdatet (7/7).

De trends worden weergegeven op basis van vier kernindicatoren: de bevestigde gevallen, de nieuwe door het labo bevestigde ziekenhuisopnames, de ingenomen bedden op intensieve zorgen (IZ) en de sterfgevallen. De indicatoren zijn gebaseerd op de datum van diagnose, overlijden of opname. De berekening en de vergelijking maakt gebruik van gegevens op basis van periodes van 7 dagen. Gegevens voor de 7-daagse periodes worden uitgedrukt als daggemiddelden; de evolutie geeft in % de verandering aan die tussen twee opeenvolgende periodes van 7 dagen wordt waargenomen.

De tabellen met het aantal gevallen, uitgevoerde testen, ziekenhuisopnames en sterfgevallen per dag zijn te vinden in het punt 4 van dit rapport.

1. Kerncijfers - Trends

Aantal gerapporteerde patiënten	In totaal	Daggemiddelde gedurende de voorlaatste periode van 7 dagen	Daggemiddelde gedurende de laatste periode van 7 dagen	Evolutie
Bevestigde COVID-19 gevallen	1 073 358	1 716	1 286*	-25%
Opnames in het ziekenhuis	74 774***	80,6	64,4**	-20%
Sterfgevallen****	25 061	14,3	12,3*	-14%
In ziekenhuizen	15 352	13,4	10,7	-20%
In woonzorgcentra	9 533	0,7	1,6	+120%

^{*}Van 31 mei 2021 tot 6 juni 2021 (gegevens van de laatste 3 dagen nog niet geconsolideerd).

^{****}Sterfgevallen alle locaties inbegrepen.

Bezetting van ziekenhuisbedden	Woensdag 2 juni 2021	Woensdag 9 juni 2021	Evolutie
Aantal ingenomen ziekenhuisbedden	1 124	852	-24%
Aantal ingenomen IZ bedden	378	309	-18%

De gegevens in deze tabel kunnen niet zomaar vergeleken worden met die van de vorige dag, dit omdat er een mogelijke vertraging is bij de rapportage van gegevens en omdat kleine correcties permanent kunnen worden uitgevoerd.

D/2020/14.440/45 Verdere informatie: https://www.info-coronavirus.be/nl/

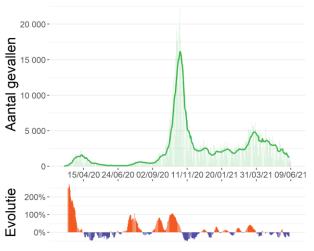
^{**}Van 3 juni 2021 tot 9 juni 2021.

^{***}Het aantal ziekenhuisopnames sinds 15 maart 2020. Meer gedetailleerde informatie rond het aantal ziekenhuisopnames vindt u in punt 5 in het document <u>veelgestelde vragen</u>.

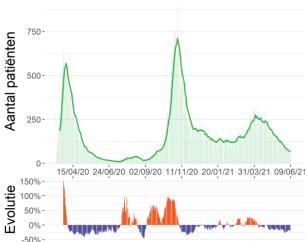
1.1. TRENDS

Hieronder worden de indicatoren getoond met het 7-daags voortschrijdend gemiddelde (groene lijn). Dit 7-daags gemiddelde wordt gebruikt om een trend aan te tonen. Dit heeft onder andere tot gevolg dat de curve een vloeiend verloop krijgt en dat het zogenaamde weekendeffect wordt uitgevlakt.

Evolutie van het aantal bevestigde gevallen

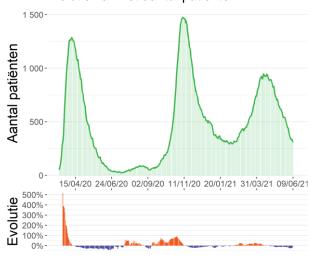
Evolutie van het aantal nieuwe door het labo bevestigde opnames in het ziekenhuis

Bron: Labonetwerk en nationaal testing platform

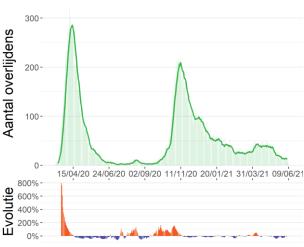
Bron: Survey bij ziekenhuizen (Sciensano)

Evolutie van het aantal patiënten in IZ

Bron: Survey bij ziekenhuizen (Sciensano)

Evolutie van het aantal sterfgevallen

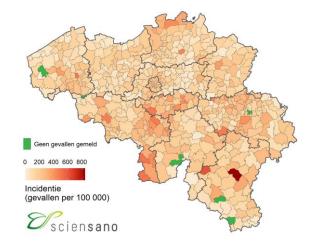

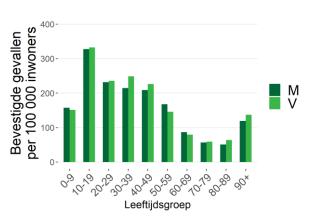
Bron: Surveillance COVID-19 mortaliteit (Sciensano)

1.2. RECENTE SITUATIE

De figuren hieronder tonen de verspreiding en de verdeling volgens leeftijd en geslacht van het aantal COVID-19 gevallen voor de laatste 14 dagen (geconsolideerde gegevens).

Verspreiding van de bevestigde gevallen per 100 000 inwoners tussen 24/05/21 en 06/06/21 Aantal bevestigde gevallen tussen 24/05/21 en 06/06/21 per leeftijdscategorie en geslacht per 100 000 inwoners

Bron: Labonetwerk en nationaal testing platform. De gebruikte doorlopende kleurenschaal voor deze kaart varieert Noot: Informatie over leeftijd en/of geslacht was niet beschikbaar automatisch in functie van de laagste en hoogste incidenties die gerapporteerd worden in elke Belgische gemeente.

voor 130 gevallen.

Verdeling van het aantal bevestigde gevallen en de verdubbelingstijd (of de halveringstijd) voor België, per provincie, voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en voor de Duitstalige Gemeenschap, wordt in de onderstaande tabel weergegeven.

	24/05/21- 30/05/21	31/05/21- 06/06/21	Verschil (absoluut aantal)	Verschil (percentage)	Verdubbelings- /halveringstijd (dagen)	14-daagse incidentie per 100 000
België	12 009	9 004	-3 005	-25%	17	183
Antwerpen	1 828	1 547	-281	-15%	29	181
Brabant wallon	618	424	-194	-31%	13	257
Hainaut	1 830	1 221	-609	-33%	12	227
Liège	1 326	974	-352	-27%	16	207
Limburg	756	629	-127	-17%	26	158
Luxembourg	299	165	-134	-45%	8	162
Namur	422	312	-110	-26%	16	148
Oost-Vlaanderen	1 268	854	-414	-33%	12	139
Vlaams-Brabant	879	652	-227	-26%	16	132
West-Vlaanderen	1 074	813	-261	-24%	17	157
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1 439	1 195	-244	-17%	26	216
Deutschsprachige Gemeinschaft	60	32	-28	-47%	8	118

Noot: De verdubbelingstijd (in het oranje) is een maat voor de exponentiële groei. Het staat voor de tijd die nodig is om het aantal gediagnosticeerde gevallen te verdubbelen. De halveringstijd (in het groen) daarentegen staat voor de tijd die nodig is om het aantal gediagnosticeerde gevallen te halveren.

1.3. STRATEGIE VOOR HET BEHEER VAN DE EPIDEMIE

De strategie voor het beheer van de epidemie baseert zich op criteria die bedoeld zijn om de politieke besluitvorming over de toe te passen of te versoepelen maatregelen op gang te brengen wanneer aan de criteria wordt voldaan en wanneer de wekelijkse beoordeling van de epidemiologische situatie de noodzaak ervan onderstreept. Bovendien houdt die wekelijkse boordeling rekening met dezelfde criteria.

Er werden twee fasen vastgelegd: de inperkingsfase wanneer de gedefinieerde drempels worden overschreden; en de controlefase wanneer de indicatoren onder de gedefinieerde drempels liggen.

De criteria blijven voornamelijk gebaseerd op de volgende indicatoren: de 14-daagse cumulatieve incidentie voor het aantal gevallen en de 7-daagse cumulatieve incidentie voor het aantal ziekenhuisopnames. Ze worden op verschillende wijze gecombineerd, en is afhankelijk van het feit of we ons in de inperkingsfase of in de controlefase bevinden.

Om de inperkingsfase te kunnen verlaten, moeten de indicatoren aan volgende voorwaarden voldoen:

 Nieuwe ziekenhuisopnames < 75 per dag op nationaal niveau voor een opeenvolgende periode van 7 dagen (Dit komt overeen met een 7-daagse cumulatieve incidentie < 4,5/100.000 inwoners) EN een Rt ziekenhuisopnames <1

EN

 Nieuwe gevallen < 100/100.000 inwoners voor 14 dagen voor een opeenvolgende periode van 3 weken (Dit komt overeen met ~800 gevallen per dag) EN Rt gevallen <1

Wanneer de indicatoren onderstaande drempels bereikt hebben, betekent dit dat we ons niet langer in de controlefase bevinden maar de grens naar de inperkingsfase hebben overschreden:

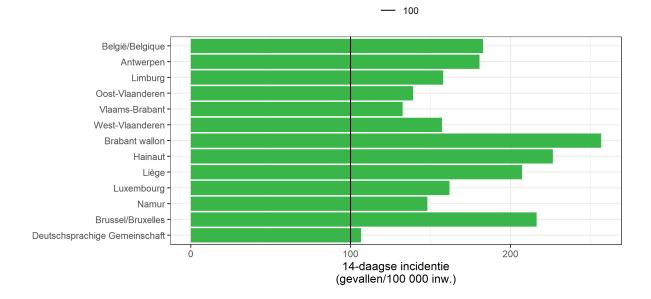
• **Nieuwe gevallen > 100/100.000** inwoners voor 14 dagen op nationaal niveau (Dit komt overeen met ~800 gevallen per dag) EN een positiviteitsratio > 3%.

OF

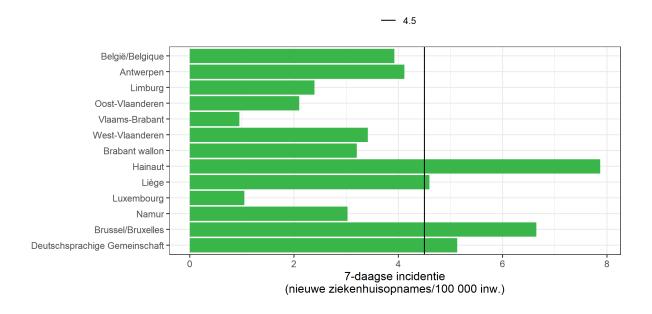
 Nieuwe ziekenhuisopnames > 75 per dag op nationaal niveau voor een opeenvolgende periode van 7 dagen (Dit komt overeen met een 7-daagse cumulatieve incidentie > 4,5/100.000 inwoners)

Onderstaande grafieken tonen de 14-daagse incidentie voor het aantal bevestigde gevallen en de 7-daagse incidentie voor het aantal ziekenhuisopnames. Deze incidenties worden weergegeven door de horizontale balken. Voor elke grafiek worden de incidentiedrempels aangegeven met overeenkomstige verticale lijnen.

14-daagse incidentie (groene balken) voor het aantal bevestigde gevallen (06/06/21)

7-daagse incidentie (groene balken) voor het aantal ziekenhuisopnames (09/06/21)

1.4. REPRODUCTIEGETAL (RT)

 R_t is een schatting van de besmettingsgraad op een bepaald moment afhankelijk van menselijk gedrag en de biologische kenmerken van de pathogeen (het virus). Een epidemie breidt uit als $R_t > 1$ is en krimpt als $R_t < 1$ is. De waarden van R_t worden geschat op basis van een wiskundig model. Het model dat door Sciensano wordt gebruikt werd ontwikkeld door Cori et al. (2013) en werd aangepast in samenwerking met de UHasselt.

1.4.1. Reproductiegetal gebaseerd op het aantal ziekenhuisopnames voor België

Deze schatting van het reproductiegetal is gebaseerd op het aantal ziekenhuisopnames.

Reproductiegetal	Mediane schatting	95% betrouwbaarheidsinterval
Rt (03/06/21 tot 09/06/21)	0,849	0,773-0,930

1.4.2. Reproductiegetal gebaseerd op het aantal nieuwe gevallen voor België, per provincie, voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, en voor de Duitstalige Gemeenschap

Deze schattingen van het reproductiegetal zijn gebaseerd op het aantal nieuwe gevallen dat door laboratoriumtests worden gediagnosticeerd.

	Mediane schatting	Ondergrens (kwantiel 2,5)	Bovengrens (kwantiel 97,5)
België	0,804	0,788	0,821
Antwerpen	0,850	0,808	0,893
Brabant wallon	0,773	0,701	0,848
Hainaut	0,744	0,702	0,786
Liège	0,797	0,748	0,848
Limburg	0,856	0,791	0,924
Luxembourg	0,667	0,569	0,772
Namur	0,754	0,673	0,840
Oost-Vlaanderen	0,754	0,704	0,805
Vlaams-Brabant	0,807	0,747	0,870
West-Vlaanderen	0,808	0,753	0,865
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	0,884	0,834	0,934
Deutschsprachige Gemeinschaft	0,675	0,464	0,924

Het is belangrijk om te benadrukken dat de geschatte waarden van R_t afhankelijk zijn van de gemaakte methodologische keuzes en de beperkingen van de gebruikte gegevens. Het ene model is niet beter dan het andere. Ze zijn complementair aangezien ze samen een vollediger beeld geven van de evolutie van de epidemie in België. Een voordeel van de R_t die zich baseert op de ziekenhuisopnames is dat deze niet onderhevig is aan tijdsgerelateerde variatie in de (onder)rapportering terwijl dit wel het geval is voor de R_t op basis van diagnoses. Anderzijds is een voordeel van de R_t gebaseerd op de diagnoses, dat die gevoeliger is voor een plotse verandering in het aantal diagnoses. Deze hogere variabiliteit brengt echter wel een moeilijkere interpretatie van de schatting met zich mee.

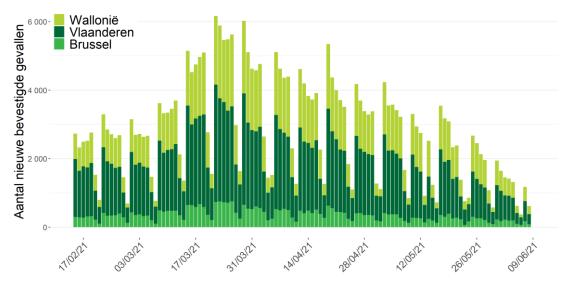
2. Beschrijving van de epidemie vanaf 15 februari 2021

Onderstaande gegevens worden voorgesteld vanaf de week van 15 februari 2021, de start van de derde golf. Meer informatie over de afbakening van de verschillende epidemiegolven vindt u in vraag 2.3 in het document "<u>veelgestelde vragen</u>". De beschrijving van de epidemie sinds het begin is beschikbaar op het einde van dit rapport.

2.1. VERSPREIDING EN EVOLUTIE VAN DE COVID-19-GEVALLEN

Tussen 31 mei 2021 en 6 juni 2021 werden 9 004 nieuwe gevallen gediagnosticeerd. Van de 9 004 nieuwe gevallen waren er 4 495 (50%) gemeld in Vlaanderen, 3 096 (34%) in Wallonië, waarvan 32 gevallen in de Duitstalige Gemeenschap, en 1 195 (13%) in Brussel. De gegevens over woonplaats waren niet beschikbaar voor 218 gevallen (2%).

Evolutie van het aantal bevestigde gevallen per gewest en per datum van diagnose* vanaf 15/02/21

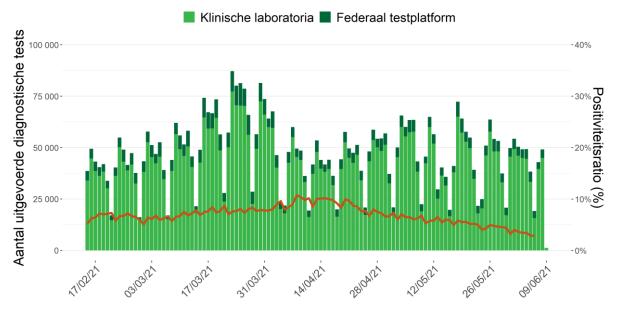

Bron: NRC, klinische laboratoria en nationaal testing platform. Gerapporteerd aan Sciensano op 9 juni 2021, 6 uur. *Vanwege het gebruik van de datum van diagnose moeten de gegevens van de afgelopen drie dagen nog worden geconsolideerd. Indien de datum van diagnose ontbreekt wordt de rapporteringsdatum gebruikt.

2.2. UITGEVOERDE TESTEN OP COVID-19 DOOR DE KLINISCHE LABORATORIA EN DOOR DE LABORATORIA VAN HET FEDERAAL TESTPLATFORM EN POSITIVITEITSRATIO PER PROVINCIE EN LEEFTIJDSCATEGORIE

Gedurende de periode van 31 mei 2021 tot 6 juni 2021 werden er 310 510 testen uitgevoerd, ofwel een dagelijks gemiddelde van 44 359 testen. De positiviteitsratio voor België was 3,4% voor deze periode.

Aantal uitgevoerde diagnostische testen door de klinische laboratoria en het federaal testplatform*, en positiviteitsratio, per dag vanaf 15/02/21

Noot: Gegevens van de laatste 72 uur moeten nog geconsolideerd worden. De gegevens van andere dagen kunnen nog aangevuld worden door retrospectief rapporterende laboratoria. Zowel antigeen- als PCR-testen worden weergeven: als op een staal een PCR én een antigeentest is uitgevoerd, worden deze als twee aparte testen beschouwd.

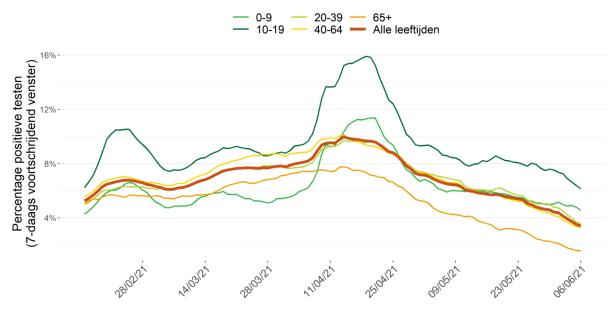
Onderstaande tabel toont de verdeling van het aantal uitgevoerde testen, het aantal uitgevoerde testen per 100 000 inwoners, het aantal positieve testen en de positiviteitsratio per leeftijdscategorie voor de periode van 31 mei 2021 tot 6 juni 2021 (i.e., de laatste 7 dagen met geconsolideerde gegevens).

Leeftijdsgroep	Aantal testen	Aantal testen/ 100 000 inw	Aantal positieve testen	% positieve testen*
0-9	20 225	1 594	921	4,6%
10-19	32 526	2 502	2 001	6,2%
20-39	92 372	3 185	3 319	3,6%
40-64	104 245	2 730	3 418	3,3%
65+	60 218	2 732	937	1,6%

Noot: Voor 924 testen was de leeftijd niet gekend.

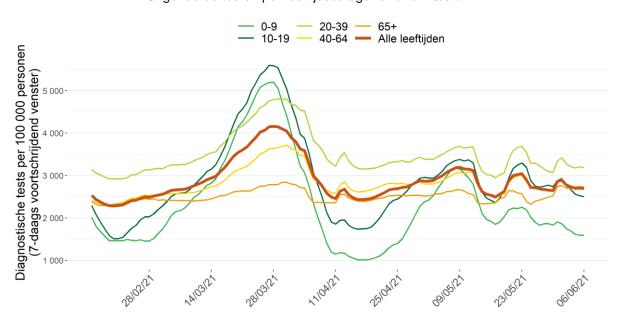
De eerste grafiek hieronder geeft de positiviteitsratio weer (7-daags voortschrijdend gemiddelde) per leeftijdscategorie vanaf 15 februari 2021. De tweede grafiek hieronder geeft het aantal testen weer dat in de voorgaande 7 dagen uitgevoerd werd per 100 000 personen (7-daags voortschrijdend venster) per leeftijdscategorie voor dezelfde periode.

Positiviteitsratio per leeftijdscategorie vanaf 15/02/21

Noot: de gegevens van de laatste drie dagen moeten nog geconsolideerd worden

Uitgevoerde testen per leeftijdscategorie vanaf 15/02/21

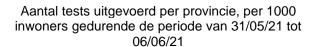

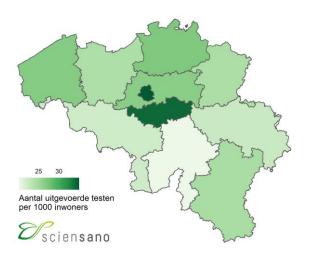
Noot: de gegevens van de laatste drie dagen moeten nog geconsolideerd worden

Onderstaande tabel toont de verdeling van het aantal uitgevoerde testen, het aantal positieve testen en de positiviteitsratio voor België, per provincie, voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, en voor de Duitstalige Gemeenschap, voor de periode van 31 mei 2021 tot 6 juni 2021 (de laatste 7 dagen met geconsolideerde gegevens).

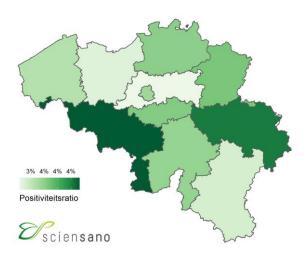
	Aantal testen	Aantal testen/ 100 000 inw	Aantal positieve testen	% positieve testen*
België	310 510	2 702	10 651	3,4%
Antwerpen	50 377	2 694	1 763	3,5%
Brabant wallon	13 830	3 406	494	3,6%
Hainaut	29 838	2 215	1 438	4,8%
Liège	25 069	2 259	1 145	4,6%
Limburg	21 365	2 435	781	3,7%
Luxembourg	7 028	2 451	199	2,8%
Namur	10 026	2 022	343	3,4%
Oost-Vlaanderen	36 967	2 424	1 010	2,7%
Vlaams-Brabant	30 497	2 639	788	2,6%
West-Vlaanderen	31 957	2 661	1 006	3,1%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	42 508	3 489	1 420	3,3%
Deutschsprachige Gemeinschaft	1 184	1 519	44	3,7%

^{*}Er werd geopteerd om de positiviteitsratio (% positieve testen) te berekenen als het totaal aantal positieve testen gedeeld door het totaal aantal uitgevoerde testen, dit ter weerspiegeling van de feitelijk uitgevoerde testen in België. Meer gedetailleerde informatie over de positiviteitsratio vindt u in punt 4 in het document "veelgestelde vragen".

Positiviteitsratio per provincie gedurende de periode van 31/05/21 tot 06/06/21

2.3. VACCINATIE

Op 28 december 2020 is in België begonnen met de vaccinatiecampagne tegen COVID-19. Op dit ogenblik worden vier vaccins tegen COVID-19 gebruikt: het vaccin *Comirnaty®* (Pfizer/BioNTech), het *COVID-19 Vaccine Moderna®*, het *Vaxzevria®* vaccin (AstraZeneca) en het *COVID-19 Vaccine Janssen®* (Johnson & Johnson). Het vaccinatieschema voor de eerste drie vaccins bestaat uit twee dosissen, toegediend met een aanbevolen interval van 21 dagen (*Comirnaty®*)¹, 28 dagen (*COVID-19 Vaccine Moderna®*), of 12 weken² (*Vaxzevria®*)³. Van het *COVID-19 Vaccine Janssen®*¹ dient er één dosis toegediend te worden.

Van 28 december 2020 tot en met 8 juni 2021, zijn in totaal 7 830 216 dosissen van het COVID-19-vaccin toegediend in België en geregistreerd in Vaccinnet+, het nationale COVID-19-vaccinatieregister. In totaal hebben 5 274 460 personen (waarvan 2 014 603 van 65 jaar en ouder) een eerste dosis van een vaccin toegediend gekregen. Hiervan zijn 2 671 251 personen (waarvan 1 400 767 van 65 jaar en ouder) reeds volledig gevaccineerd.

Onderstaande figuur toont de evolutie in de tijd van het cumulatief aantal personen gevaccineerd met minstens één dosis en van het cumulatief aantal personen die volledig gevaccineerd zijn in België.

Cumulatief aantal personen gevaccineerd met minstens één dosis van het COVID-19-vaccin en cumulatief aantal personen die volledig gevaccineerd zijn, volgens toedieningsdatum (Bron: Vaccinnet+)

Gegevensbron: Het register Vaccinnet+. Er kan een vertraging optreden tussen het moment van vaccinatie en het moment van registratie in de databank. Hiermee dient rekening gehouden te worden bij de interpretatie van de resultaten. Personen die volledig gevaccineerd zijn, worden opgenomen in elk van de twee curven.

Verdere informatie: https://www.info-coronavirus.be/nl/

11

¹ Op 10 maart 2021, volgend op een beslissing van de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid, is het interval tussen de twee dosissen van het Comirnaty®-vaccin in de Belgische vaccinatiecampagne verlengd van 21 naar 35 dagen.

² Het interval tussen de twee dosissen van het Vaxzevria® vaccin werd verkort van 12 weken naar 8 weken op 3 mei 2021 in het Brussels gewest en op 12 mei 2021 in de Belgische vaccinatiecampagne.

³ De leeftijdsindicaties voor het Vaxzevria® vaccin van AstraZeneca veranderden tijdens de Belgische vaccinatiecampagne als volgt: (i) 12 februari tot 2 maart 2021: 18 tot 55 jaar oud; (ii) 3 maart tot 6 april: ≥ 18 jaar; (iii) 7 april tot 23 april: ≥ 56 jaar oud; (iv) Vanaf 24 april: ≥ 41 jaar oud.

¹ Vanaf 26 mei 2021 besliste de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid om een voorzorgsprincipe aan te nemen en het gebruik van het COVID-19-vaccin Vaccin Janssen® tijdelijk te beperken tot voor mensen van 41 jaar en ouder.

Onderstaande tabel toont de vaccinatiegraad volgens vaccinatiestatus op 8 juni 2021 voor verschillende leeftijdsgroepen, voor België, de regio's en de Duitstalige Gemeenschap. De geografische verdeling is gebaseerd op de postcode van de woonplaats van de gevaccineerde persoon en dus niet op de postcode van de vaccinatieplaats. Deze verdeling is dus geen weergave van het aantal vaccinaties gerealiseerd door de gefedereerde entiteiten, aangezien bepaalde personen momenteel op de werkplaats worden gevaccineerd (woonzorgcentra, ziekenhuizen).

		Totale bevolking (1)	Bevolking van 18 jaar en ouder ^(1,2)	Bevolking van 65 jaar en ouder ^(1,2)
	België	45,8%	57,2%	90,4%
	Brussel (3)	33,2%	42,8%	76,7%
Vaccinatiegraad	Vlaanderen (3)	47,2%	58,5%	94,5%
minstens 1 dosis	Wallonië (3,4)	46,8%	58,8%	84,9%
	Duitstalige Gemeenschap ⁽³⁾	51,3%	63,6%	84,9%
	België	23,2%	29,0%	62,8%
	Brussel (3)	19,1%	24,6%	52,1%
Vaccinatiegraad volledig gevaccineerd	Vlaanderen (3)	23,7%	29,4%	67,4%
	Wallonië (3,4)	23,3%	29,2%	56,1%
	Duitstalige Gemeenschap ⁽³⁾	22,2%	27,4%	49,2%

Gegevensbron: Het register Vaccinnet+. Er kan een vertraging optreden tussen het moment van vaccinatie en het moment van registratie in de databank. Hiermee dient rekening gehouden te worden bij de interpretatie van de resultaten.

⁽¹⁾ De noemers gebruikt voor deze berekeningen zijn de voorlopige populatiecijfers van de Belgische bevolking op 01/01/2021, zoals gepubliceerd door STATBEL.

⁽²⁾ Personen waarvoor de leeftijd niet gekend was, werden niet opgenomen in deze berekeningen.

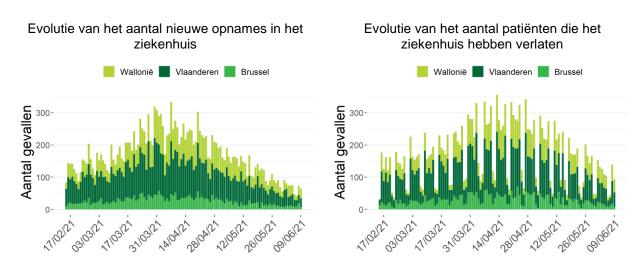
⁽³⁾ De geografische verdeling is gebaseerd op de postcode van de woonplaats van de gevaccineerde persoon. Personen waarvoor de postcode niet gekend was, werden niet opgenomen in de geografische verdeling.

⁽⁴⁾ Exclusief Duitstalige Gemeenschap.

2.4. ZIEKENHUISOPNAMES VOOR COVID-19

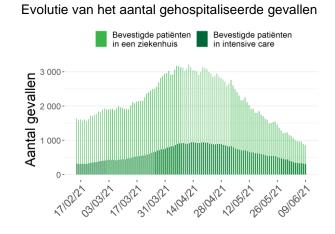
Tussen 3 juni 2021 en 9 juni 2021 werden 451 door het labo bevestigde COVID-19patiënten in het ziekenhuis opgenomen en 657 verlieten het ziekenhuis.

Van de 451 gerapporteerde opnames voor de periode 3 juni 2021 tot 9 juni 2021 zijn er 438 nieuwe opnames gerapporteerd met een onderscheid naar herkomst van de patiënt. Voor deze periode waren 14 (van de 438) opnames afkomstig uit een woonzorgcentrum of een andere instelling voor langdurige zorg.

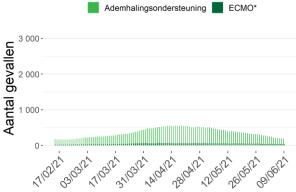
Het is mogelijk dat er retrospectief correcties worden aangebracht aan de cijfers van de voorbije dagen.

Op 9 juni 2021 werden 852 ziekenhuisbedden ingenomen door door het labo bevestigde COVID-19-patiënten, waarvan 309 bedden op intensieve zorgen; 184 patiënten hadden ademhalingsondersteuning nodig en 35 ECMO. De voorbije 7 dagen is het totaal aantal ingenomen bedden afgenomen met 272, waarvan 69 minder ingenomen bedden op intensieve zorgen.

*Aantal deelnemende ziekenhuizen: 104 (9 juni 2021)

Ernst van het aantal gehospitaliseerde gevallen

*ECMO: Extracorporele membraanoxygenatie

2.5. BEZETTINGSGRAAD VAN DE IZ-BEDDEN

Het ziekenhuisnoodplan wordt gecoördineerd door het *Comité Hospital & Transport Surge Capacity* met vertegenwoordigers van alle overheden, Defensie, de ziekenhuiskoepels, het Wetenschappelijk comité en andere experten. Het plan bestaat uit verschillende fasen.

Onafhankelijk van de bezettingsgraad moeten ziekenhuizen permanent 15% van hun totaal aantal erkende bedden op intensieve zorgen reserveren voor bevestigde COVID-19 patiënten.

Afhankelijk van de bedbezettingsgraad op IZ kan er beslist worden om, in fase 1, meer erkende IZ-bedden vrij te houden voor COVID-19-patiënten. Wanneer blijkt dat dit niet volstaat, in fase 2, kan er beslist worden om extra IZ-bedden te creëren.

Onderstaande tabel geeft het aantal COVID-19 patiënten op IZ weer voor België, per provincie en voor het Brussels Gewest op 9 juni 2021. De bezettingsgraad van de IZ-bedden wordt berekend op basis van het aantal erkende IZ-bedden.

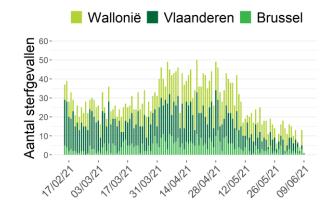
	Aantal erkende IZ- bedden*	Aantal bevestigde COVID- 19 patiënten in IZ	Percentage bezette erkende IZ- bedden door bevestigde COVID-19 patiënten
België	1992	309	16%
Antwerpen	301	43	14%
Brabant wallon	23	3	13%
Hainaut	259	69	27%
Liège	230	25	11%
Limburg	145	13	9%
Luxembourg	43	1	2%
Namur	97	24	25%
Oost-Vlaanderen	265	34	13%
Vlaams-Brabant	139	15	11%
West-Vlaanderen	221	24	11%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	269	58	22%

^{*}Totaal aantal erkende IZ-bedden in November 2020. Dit omvat zowel de IZ-bedden voor COVID-19-patiënten als de IZ-bedden voor andere patiënten.

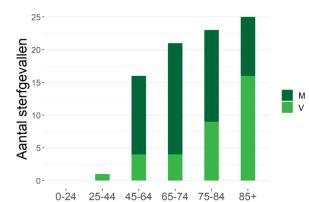
2.6. EVOLUTIE VAN DE COVID-19 MORTALITEIT

Voor de periode van 31 mei 2021 tot 6 juni 2021 werden 86 sterfgevallen gerapporteerd; 31 in Vlaanderen, 41 in Wallonië, en 14 in Brussel. Sterfgevallen worden gepresenteerd volgens datum van overlijden, en ingedeeld per gewest volgens plaats van overlijden.

Evolutie van het aantal COVID-19 sterfgevallen per gewest en datum van overlijden

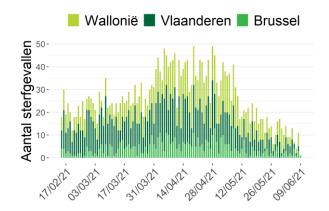

Aantal COVID-19 sterfgevallen per leeftijd en geslacht (31/05/21-06/06/21)

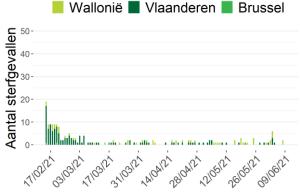

Noot: Gegevens van de laatste 72 uur moeten nog geconsolideerd worden.

Evolutie van het aantal COVID-19 sterfgevallen in ziekenhuizen per gewest en datum van overlijden

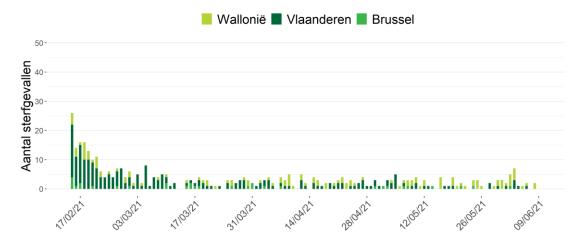
Evolutie van het aantal COVID-19 sterfgevallen in woonzorgcentra per gewest en datum van overlijden

Noot: Gegevens van de laatste 72 uur moeten nog geconsolideerd worden.

Tussen 31 mei 2021 en 6 juni 2021 zijn 21 bewoners van een WZC overleden aan COVID-19 waarvan 11 in een WZC (5 in Vlaanderen, 0 in Brussel, 6 in Wallonië), 10 in het ziekenhuis (1 in Vlaanderen, 1 in Brussel, 8 in Wallonië) en 0 op andere locaties.

Evolutie van het aantal COVID-19 sterfgevallen bij bewoners van woonzorgcentra (alle plaatsen van overlijden) per gewest en datum van overlijden, vanaf 15/02/21

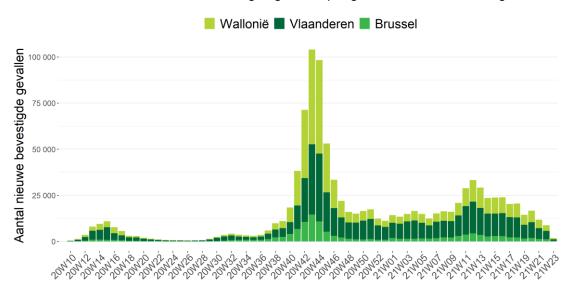
Meer informatie over de surveillance in WZC vind je terug in het wekelijks rapport.

3. Overzicht van de epidemie

3.1. VERSPREIDING EN EVOLUTIE VAN DE COVID-19-GEVALLEN

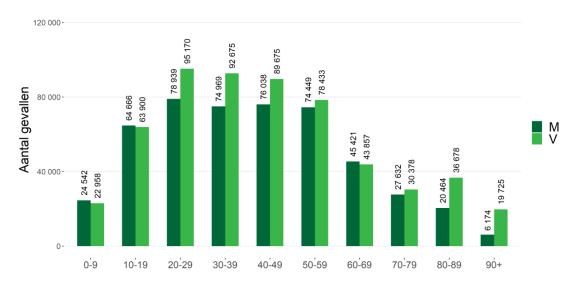
Tot nu toe werden in totaal 1 073 358 bevestigde gevallen gemeld; 501 701 gevallen (47%) in Vlaanderen, 419 259 (39%) gevallen in Wallonië, waarvan 6 202 gevallen in de Duitstalige Gemeenschap, en 131 845 (12%) gevallen in Brussel. Gegevens betreffende de woonplaats waren niet beschikbaar voor 20 553 gevallen (2%).

Evolutie van het totaal aantal bevestigde gevallen per gewest en datum van diagnose*

Bron: NRC, klinische laboratoria en nationaal testing platform. Gerapporteerd aan Sciensano op 9 juni 2021, 6 uur. *Vanwege het gebruik van de datum van diagnose moeten de gegevens van de afgelopen drie dagen nog worden geconsolideerd. Indien de datum van diagnose ontbreekt wordt de rapporteringsdatum gebruikt.

Distributie van bevestigde gevallen per leeftijd en geslacht*

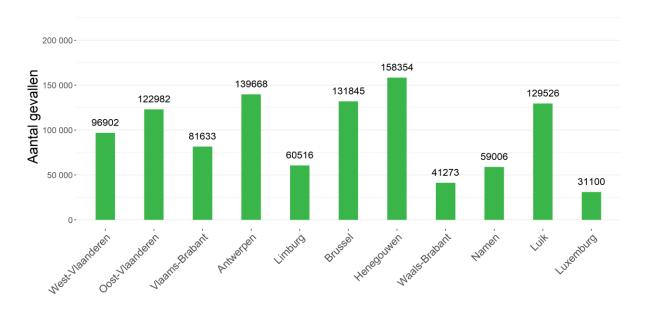

^{*}Deze figuur betreft de leeftijdsverdeling voor alle bevestigde gevallen. Dit geeft de ernst van de ziekte niet weer voor een bepaalde leeftijdsgroep. Informatie over leeftijd en/of geslacht was niet beschikbaar voor 6615 gevallen.

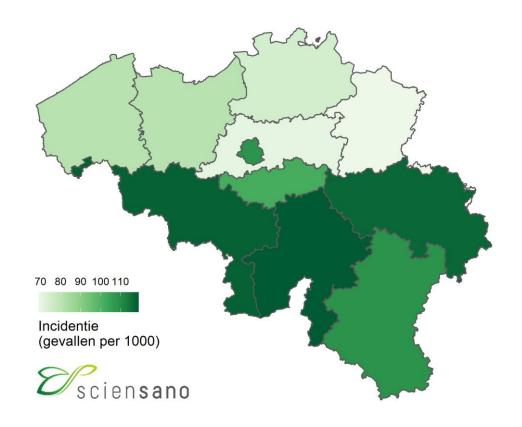
3.2. WEERGAVE VAN HET AANTAL BEVESTIGDE GEVALLEN SINDS HET BEGIN VAN DE EPIDEMIE

3.2.1. Per provincie en voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest

Distributie van het aantal bevestigde gevallen

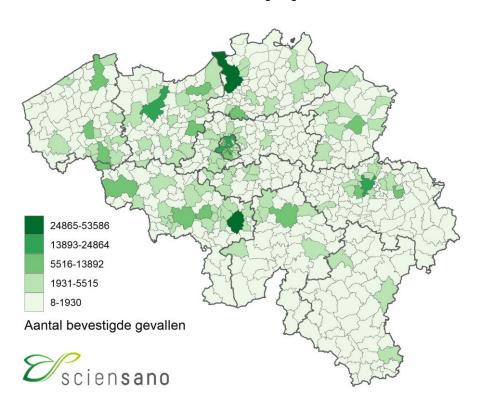

Totaal aantal bevestigde gevallen per 1000 inwoners

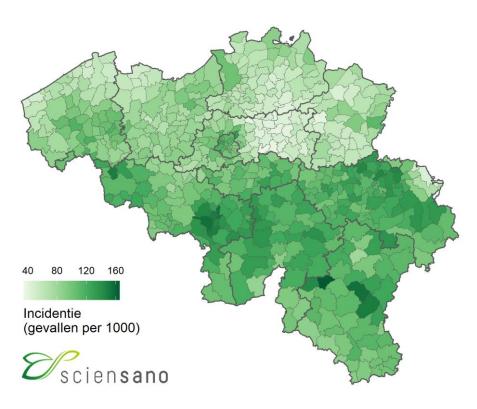

3.2.2. Per gemeente

Totaal aantal bevestigde gevallen

Totaal aantal bevestigde gevallen per 1000 inwoners

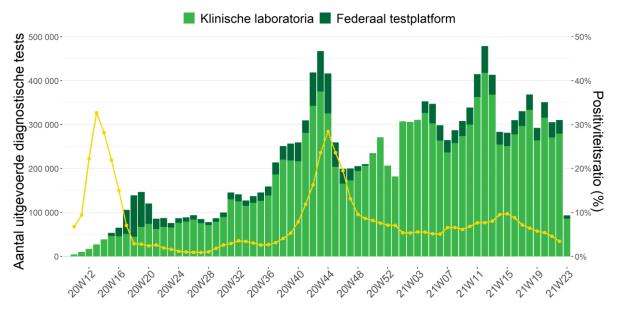

3.3. UITGEVOERDE TESTEN OP COVID-19 DOOR DE KLINISCHE LABORATORIA EN DOOR DE LABORATORIA VAN HET FEDERAAL TESTPLATFORM

Tussen begin maart 2020 en 9 juni 2021 is het aantal uitgevoerde testen door de klinische laboratoria (het nationaal referentiecentrum en de andere klinische laboratoria die de test uitvoeren) opgelopen tot 12 599 145 testen.

Sinds 10/04/20 zijn er 1 769 410 testen uitgevoerd door het federaal testplatform* voor de woonzorgcentra, andere residentiële collectiviteiten en triagecentra.

Aantal uitgevoerde diagnostische testen per week

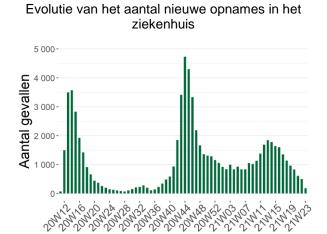

Noot: Gegevens van de laatste 72 uur moeten nog geconsolideerd worden. De gegevens van andere dagen kunnen nog aangevuld worden door retrospectief rapporterende laboratoria. Zowel antigeen- als PCR-testen worden weergeven: als op een staal een PCR én een antigeentest is uitgevoerd, worden deze als 2 aparte testen beschouwd.

*De transitie van het nationale testplatform naar het testplatform bis is vond plaats tussen oktober 2020 en eind januari 2021. Sinds 26 januari 2021 is het opnieuw mogelijk om voor de gerapporteerde testen het onderscheid te maken naar herkomst.

3.4. ZIEKENHUISOPNAMES VOOR COVID-19

Het overgrote deel van de ziekenhuizen (> 99%) neemt sinds 15 maart 2020 actief deel aan de rapportering. Gegevens vanaf deze datum worden hier gepresenteerd. Het betreft enkel de door het labo bevestigde gevallen.

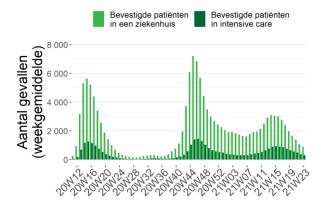

Evolutie van het aantal patiënten die het

Het is mogelijk dat er retrospectief correcties worden aangebracht aan de cijfers van de voorbije dagen.

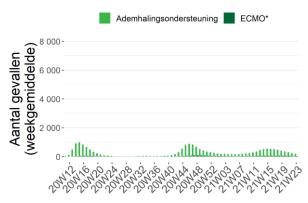
Tussen 15 maart 2020 en 9 juni 2021 werden 74 774 door het labo bevestigde COVID-19patiënten opgenomen in het ziekenhuis en 71 778 personen verlieten het ziekenhuis.

Evolutie van het aantal gehospitaliseerde gevallen

*Aantal deelnemende ziekenhuizen: 104 (9 juni 2021)

Ernst van de gehospitaliseerde gevallen

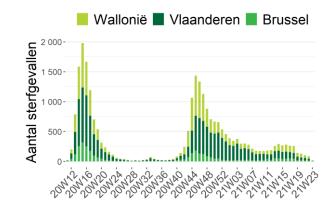
*ECMO: Extracorporele membraanoxygenatie

3.5. EVOLUTIE VAN DE COVID-19 MORTALITEIT

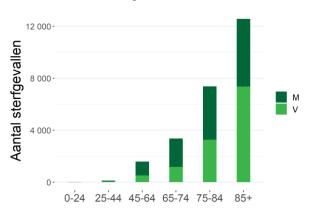
Deze cijfers omvatten de sterfgevallen die door de autoriteiten worden gerapporteerd, vanaf 24 maart 2020 aangevuld met gegevens die door de ziekenhuizen worden verstrekt. Sterfgevallen worden gepresenteerd volgens datum van overlijden, en ingedeeld naar gewest volgens plaats van overlijden.

Bij het afsluiten van de gegevensverzameling voor dit rapport werden in totaal 25 061 sterfgevallen gerapporteerd; 12 646 (50%) in Vlaanderen, 9 167 (37%) in Wallonië, en 3 248 (13%) in Brussel.

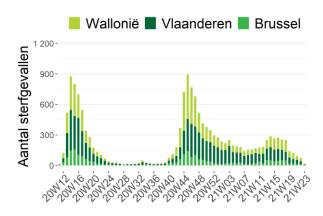
Aantal COVID-19 sterfgevallen per leeftijd en geslacht*

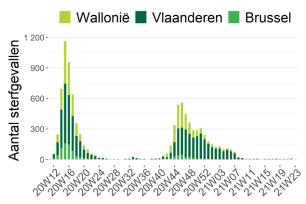
*Informatie over leeftijd en/of geslacht was niet beschikbaar voor 41 sterfgevallen

Noot: Gegevens van de laatste 72 uur moeten nog geconsolideerd worden.

Evolutie van het aantal COVID-19 sterfgevallen in ziekenhuizen per gewest en datum van overlijden

Evolutie van het aantal COVID-19 sterfgevallen in woonzorgcentra per gewest en datum van overlijden

Noot: Gegevens van de laatste 72 uur moeten nog geconsolideerd worden.

Cumulatief totaal van de tot dusver gerapporteerde sterfgevallen

Blacto van overliiden	Vlaan	deren	Bru	ssel	Wall	onië	Bel	gië
Plaats van overlijden	N	%	N	%	N	%	N	%
Ziekenhuis	6 980	55%	2 334	72%	6 038	66%	15 352	61%
Bevestigde gevallen	6 689	96%	2 274	97%	5 865	97%	14 828	97%
Mogelijke gevallen	291	4%	60	3%	173	3%	524	3%
Woonzorgcentrum	5 589	44%	897	28%	3 047	33%	9 533	38%
Bevestigde gevallen	4 713	84%	454	51%	1 840	60%	7 007	74%
Mogelijke gevallen	876	16%	443	49%	1 207	40%	2 526	26%
Andere residentiële collectiviteiten	44	0%	3	0%	50	1%	97	0%
Thuis en andere	17	0%	14	0%	32	0%	63	0%
Onbekend	16	0%	0	0%	0	0%	16	0%
TOTAAL	12 646	100%	3 248	100%	9 167	100%	25 061	100%

Sterfgevallen in ziekenhuizen worden gemeld door de ziekenhuizen via de "hospital surge capacity survey". Initieel werden enkel sterfgevallen gemeld van patiënten waarvan de COVID-19-infectie werd bevestigd met een laboratoriumtest of op basis van een CT-scan van de thorax met suggestieve klinische presentatie van COVID-19. Vanaf 5 mei 2020 worden sterfgevallen van mogelijke gevallen in het ziekenhuis ook systematisch gerapporteerd. Mogelijke gevallen betreffen patiënten die geen diagnostische test hebben gehad maar voldeden aan de door de arts vastgestelde klinische criteria voor de ziekte. Sterfgevallen buiten het ziekenhuis (woonzorgcentra, andere residentiële collectiviteiten, andere plaatsen) worden gemeld door de regionale autoriteiten en hebben betrekking op bevestigde en mogelijke COVID-19-gevallen.

Op 26/8/20 werden ontbrekende individuele gegevens van sterfgevallen (leeftijd, geslacht en datum van overlijden) in Vlaamse woonzorgcentra gepubliceerd. Deze gegevens werden retrospectief verzameld voor de periode van 18 maart tot 2 juni 2020. De update geeft een vollediger beeld van de COVID-19 mortaliteit. Meer informatie over deze update vind je <u>hier</u>.

4. Annex

4.1. SAMENVATTING VAN DE KERNINDICATOREN

Onderstaande tabel bevat de voornaamste indicatoren voor het opvolgen van de epidemie. Deze worden opgedeeld in drie categorieën: intensiteitsindicatoren met betrekking tot het aantal gediagnosticeerde gevallen en uitgevoerde tests, indicatoren voor de ernst van de situatie betreffende ziekenhuisopnames en sterfgevallen, en vaccinatie-indicatoren. Deze indicatoren worden per kalenderweek weergegeven voor de laatste vier weken.

Indicator	10/5-16/5	17/5-23/5	24/5-30/5	31/5-6/6
Indicatoren van intensiteit				
Gemiddeld aantal nieuwe gevallen per dag (a)	2 090	2 430	1 716	1 286
Verdubbelingstijd/Halveringstijd (b)	13	32	14	17
Reproductiegetal (c)	0,814	1,060	0,868	0,804
Aantal uitgevoerde testen per 100 000 inw.	2 547	3 054	2 656	2 702
Positiviteitsratio (a)	5,8%	5,4%	4,6%	3,4%
14-daagse incidentie per 100 000 inw. (d)	310	275	252	183
Indicatoren van ernst				
Gemiddeld aantal nieuwe ziekenhuisopnames voor COVID-19 per dag (a)	138	119	87	71
7-daagse incidentie voor het aantal ziekenhuisopnames voor COVID-19 per 100 000 inw. (d)	8,41	7,22	5,32	4,35
Aantal ziekenhuisbedden ingenomen door COVID-19-patiënten (e)	1 802	1 501	1 219	967
Aantal IZ-bedden ingenomen door COVID-19- patiënten (e)	619	542	442	331
Percentage erkende IZ-bedden ingenomen door COVID-19-patiënten ^(f)	31%	27%	22%	17%
Gemiddeld aantal COVID-19-sterfgevallen per dag	21	18	14	12
Gemiddeld aantal COVID-19-sterfgevallen bij bewoners van woonzorgcentra per dag (a)	2	1	2	3
Indicatoren van vaccinatie				
Daggemiddelde van het aantal toegediende dosissen (a)	85 902	107 455	90 432	127 558
Vaccinatiegraad voor België (g)	11,9%	15,1%	18,5%	22,9%

⁽a) 7-daags gemiddelde. Dit gemiddelde wordt berekend op basis van de geconsolideerde gegevens voor de beschreven week.

⁽b) De verdubbelingstijd (in het oranje) is een maat voor de exponentiële groei. Het staat voor de tijd die nodig is om het aantal gediagnosticeerde gevallen te verdubbelen. De halveringstijd (in het groen) daarentegen staat voor de tijd die nodig is om het aantal gediagnosticeerde gevallen te halveren.

⁽c) Reproductiegetal berekend op basis van het aantal nieuwe gevallen dat door laboratoriumtests werd gediagnosticeerd. Het gaat hier om het reproductiegetal dat berekend is op de laatste dag van de beschreven week (zondag).

^(d) De incidentie wordt berekend op basis van de gegevens die op de laatste dag van de beschreven week (zondag) volledig geconsolideerd waren.

⁽e) Gegevens over de laatste dag van de beschreven week (zondag)

⁽f) De bezettingsgraad is berekend op basis van de gegevens die op de laatste dag van de beschreven week (zondag) volledig geconsolideerd waren. Het totale aantal IZ-bedden dat in november 2020 erkend was, bedroeg 1992 bedden voor België. Dit aantal omvat zowel IZ-bedden die beschikbaar zijn voor COVID-19-patiënten als IZ-bedden die beschikbaar zijn voor andere patiënten.
(g) Vaccinatiegraad van de bevolking van 18 jaar en ouder (volledige vaccinatie)

4.2. AANTAL PERSONEN GEDIAGNOSTICEERD (PCR EN ANTIGEEN) TUSSEN 3 MEI 2021 EN 9 JUNI 2021, VOORGESTELD PER DAG EN GEMIDDELDE PER WEEK

Datum	Bevestigde gevallen	Aantal nieuwe gevallen per periode van 7 dagen					
03/05/21	4 326						
04/05/21	3 652						
05/05/21	3 633	- 20 979 gevallen tijdens deze periode van 7 _ dagen					
06/05/21	3 490	Gemiddeld 2 997,0 gevallen per dag					
07/05/21	3 304	Dus een incidentie over een week van					
08/05/21	1 707	182,5/100 000 inwoners					
09/05/21	867						
10/05/21	3 356		_				
11/05/21	2 988	14 621 govellen tiidene deze periode van 7					
12/05/21	2 789	- 14 631 gevallen tijdens deze periode van 7 _ dagen					
13/05/21	930	Gemiddeld 2 090,1 gevallen per dag					
14/05/21	2 556	Dus een incidentie over een week van					
15/05/21	1 266	127,3/100 000 inwoners					
16/05/21	746						
17/05/21	3 592		_				
18/05/21	3 256	- - 17 007 gevallen tijdens deze periode van 7					
19/05/21	3 145	agen					
20/05/21	2 387	Gemiddeld 2 429,6 gevallen per dag					
21/05/21	2 438	Dus een incidentie over een week van					
22/05/21	1 417	148,0/100 000 inwoners					
23/05/21	772						
24/05/21	889						
25/05/21	2 741	- 12 009 gevallen tijdens deze periode van 7					
26/05/21	2 508	agen					
27/05/21	2 176	Gemiddeld 1 715,6 gevallen per dag					
28/05/21	2 003	Dus een incidentie over een week van					
29/05/21	1 103	- 104,5/100 000 inwoners -	Een daling van -25,0% tussen deze 2				
30/05/21	589		periodes – Een incidentie over een periode van 14				
31/05/21	2 016		dagen van 182,8 nieuwe gevallen/100 000				
01/06/21	1 673	- 9 004 gevallen tijdens deze periode van 7	inwoners				
02/06/21	1 491	_ dagen					
03/06/21	1 457	Gemiddeld 1 286,3 gevallen per dag					
04/06/21	1 338	Dus een incidentie over een week van 78,3/100 000 inwoners					
05/06/21	642	- 10,0/100 000 IIIWOIIGIS					
06/06/21	387						
07/06/21	1 215	Do goropportoordo gogovono van do efector	oon dagan varainan altiid oon galaidaliika				
08/06/21	637	 De gerapporteerde gegevens van de afgelopen dagen vereisen altijd een geleidelijke consolidatie onder meer door het proces van staalafname tot rapportage. 					
09/06/21	3						

Noot: Deze gegevens per dag kunnen eveneens gevonden worden op het interactieve dashboard epistat. De gegevens worden dagelijks geüpdatet (7/7).

4.3. AANTAL UITGEVOERDE TESTEN TUSSEN 3 MEI 2021 EN 9 JUNI 2021, VOORGESTELD PER DAG EN GEMIDDELDE PER WEEK

Datum	Aantal testen			
03/05/21	50 092			
04/05/21	65 604			
05/05/21	60 088			
06/05/21	63 405	 368 431 testen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 52 633/dag 		
07/05/21	63 454			
08/05/21	43 280			
09/05/21	22 508			
10/05/21	45 660			
11/05/21	64 935			
12/05/21	56 505			
13/05/21	29 695	 292 694 testen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 41 813/dag 		
14/05/21	40 320	41 010/ddg		
15/05/21	35 824			
16/05/21	19 755			
17/05/21	41 067			
18/05/21	72 369			
19/05/21	64 108			
20/05/21	57 716	 350 952 testen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 50 136/dag 		
21/05/21	54 847			
22/05/21	39 212			
23/05/21	21 633			
24/05/21	24 926			
25/05/21	51 007			
26/05/21	63 642			
27/05/21	54 255	 305 294 testen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 43 613/dag 		
28/05/21	53 277	43 013/dag		
29/05/21	37 451			
30/05/21	20 736			
31/05/21	49 783			
01/06/21	54 282			
02/06/21	50 410	040 540 testen tiidana desa mariada usa 7 desaa Oossiddald		
03/06/21	49 229	310 510 testen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 44 359/dag		
04/06/21	49 293	——————————————————————————————————————		
05/06/21	38 338			
06/06/21	19 175			
07/06/21	42 960	De gegevens van de laatste dagen zijn nog niet volledig. Het		
08/06/21	49 144	duurt enkele dagen vooraleer alle testen aan Sciensano zijn		
09/06/21	1 222	gemeld.		

4.4. AANTAL PERSONEN OPGENOMEN IN HET ZIEKENHUIS TUSSEN 6 MEI 2021 EN 9 JUNI 2021, VOORGESTELD PER DAG EN GEMIDDELDE PER WEEK

Datum	Aantal nieuwe ziekenhuis- opnames /dag		Aantal ontslagen /dag	Aantal gehospitali- seerde patienten	Aantal COVID bevestigde IZ- patienten	Aantal COVID mogelijke IZ- patienten
06/05/21	145		220	2 402	744	21
07/05/21	163	1070 niouwa	217	2 307	727	28
08/05/21	164	1079 nieuwe ziekenhuis- opnames Dus gemiddeld	274	2 167	707	22
09/05/21	159		89	2 172	702	24
10/05/21	134		48	2 253	710	23
11/05/21	166	154,1/dag	275	2 108	686	30
12/05/21	148		217	2 025	660	23
13/05/21	144		235	1 912	644	23
14/05/21	102	890 nieuwe	91	1 917	643	25
15/05/21	168	ziekenhuis-	242	1 804	621	25
16/05/21	105	opnames Dus gemiddeld	92	1 802	619	27
17/05/21	99		45	1 857	613	24
18/05/21	131	127,1/dag	222	1 753	595	18
19/05/21	141		174	1 702	589	20
20/05/21	121		169	1 640	562	21
21/05/21	127	735 nieuwe	171	1 600	540	15
22/05/21	123	ziekenhuis-	189	1 491	544	15
23/05/21	88	opnames Dus gemiddeld	73	1 501	542	15
24/05/21	76		38	1 532	542	19
25/05/21	90	105,0/dag	84	1 547	531	24
26/05/21	110		202	1 463	508	11
27/05/21	91	564 nieuwe ziekenhuis-	166	1 366	491	7
28/05/21	83		144	1 290	469	7
29/05/21	92		166	1 206	451	8
30/05/21	69	opnames	48	1 219	442	4
31/05/21	56	Dus gemiddeld	47	1 232	439	12
01/06/21	92	80,6/dag	153	1 159	404	17
02/06/21	81		132	1 124	378	8
03/06/21	75		126	1 063	365	10
04/06/21	74	451 piouwo	109	1 007	342	13
05/06/21	76	451 nieuwe ziekenhuis-	105	978	337	12
06/06/21	46	opnames	39	967	331	15
07/06/21	42	Dus gemiddeld	45	968	336	13
08/06/21	73	64,4/dag	139	888	319	11
09/06/21	65		94	852	309	19

4.5. AANTAL STERFGEVALLEN TUSSEN 3 MEI 2021 EN 9 JUNI 2021, VOORGESTELD PER DAG EN GEMIDDELDE PER WEEK

Datum	Aantal sterfgevallen		
03/05/21	43		
04/05/21	40	259 sterfgevallen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 37,0/dag	
05/05/21	38		
06/05/21	38		
07/05/21	26		
08/05/21	42		
09/05/21	32		
10/05/21	28		
11/05/21	17		
12/05/21	19		
13/05/21	21	 144 sterfgevallen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemide 20,6/dag 	
14/05/21	20		
15/05/21	22		
16/05/21	17		
17/05/21	24		
18/05/21	17		
19/05/21	25	400 4 6 11 411 1 1 1 1 2 1 0 1 1 1 1	
20/05/21	16	 129 sterfgevallen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 18,4/dag 	
21/05/21	18	10, 7 /dag	
22/05/21	18		
23/05/21	11		
24/05/21	19		
25/05/21	16		
26/05/21	14	400 4 4 11 411 1 1 1 1 2 1 0 1 1 1 1	
27/05/21	6	 100 sterfgevallen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 14,3/dag 	
28/05/21	11	14,5/uag	
29/05/21	16		
30/05/21	18	-	
31/05/21	14		
01/06/21	11		
02/06/21	16	- 00 ((
03/06/21	15	86 sterfgevallen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 12,3/dag	
04/06/21	10	- 12,0/uay	
05/06/21	13		
06/06/21	7		
07/06/21	4		
08/06/21	13		
09/06/21	1		

5. Preventie en informatie

1 ploeg van 11 miljoen. Allemaal samen. Laten we de regels volgen.

Vandaag bevindt ons land zich op COVID-19 alarmniveau 4. Om het coronavirus te verslaan, moeten we samen de regels volgen. Informeer je, want mogelijk zijn er in jouw stad of regio extra maatregelen van kracht. Samen kunnen we het. Volg de regels en red levens.

